

Model-Verzoek tot revisie van de ‘Besluitvorming MV en ambt’ van de GS Meppel 2017

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te ... kan zich niet verenigen met de ‘besluitvorming MV en ambt’ van de GS Meppel (voorlopige Acta art. 23-4 GS Meppel 2017). De kerkenraad richt zich met de in dit revisieverzoek genoemde bezwaren tegen de hierna aangegeven besluiten van de synode en de door de synode daarvoor aangevoerde gronden.

Bezwaar 1: De GS Meppel laat de aansluiting bij eerdere besluiten van de GS Ede 2014 los en kiest eenzijdig voor één bepaalde lijn in de interpretatie van de Bijbelse gegevens.

Toelichting:

In **besluit 1** wordt aan deputaten MV en ambt decharge verleend, met als grond dat zij hun opdracht naar behoren hebben uitgevoerd.

[1] Hiermee gaat de GS Meppel eraan voorbij dat de vorige synode, in de beoordeling van de voorstellen van de toenmalige deputaten, als grond bij besluit 2 heeft uitgesproken:

‘het doorlopend spreken van de Schrift laat twee lijnen zien. De ene lijn is die van gelijkwaardigheid tussen man en vrouw – de andere die van het verschil in verantwoordelijkheid die God aan man en vrouw heeft gegeven; deze beide lijnen dienen verdisconteerd te worden.’ (art. 18 besluit 2 Acta GS Ede 2014)

In het deputatenrapport *Samen dienen* aan de GS Meppel is in essentie slechts één lijn uitgewerkt, die van de gelijkwaardigheid. Welke betekenis de andere lijn toekomt, wordt niet helder uitgelegd en niet werkelijk verdisconteerd. Dat laatste geldt ook van de besluiten van de GS Meppel. De oproep die de generale synode zelf in besluit 8 aan de kerken doet om zich nader te bezinnen op de vraag hoe recht kan worden gedaan aan de verschillen tussen man en vrouw in de vervulling van taken en ambten in de gemeente, had door deputaten en door de synode zelf beantwoord moeten worden, voordat de verstrekkende besluiten genomen konden worden.

[2] In het rapport en de voorstellen van de deputaten krijgt *gelijkwaardigheid* bovendien de lading van *gelijkheid*. Verschillen in verantwoordelijkheid worden nergens concreet gemaakt. Hetzelfde moet worden geconstateerd met betrekking tot de besluiten van de generale synode.

[3] Waar de GS Meppel wel over ‘twee lijnen’ spreekt, valt verder op dat daaraan een andere invulling wordt gegeven dan haar voorgangster GS Ede bedoelde. In de aanbiedingsbrief van het moderamen (brief d.d. 04-07-2017 aan de kerkenraden en classes, pagina 2, net onder het midden) lezen we over de twee lijnen in de Bijbel:

'Er is een lijn zichtbaar die vrouwelijke inbreng afremt, maar er is ook een lijn zichtbaar die deze inbreng juist aanvaardt. Doen we de Schrift tekort als we vrouwen niet of juist wel de ruimte geven?'

De typering van de twee lijnen in de brief van (het moderamen van) de GS Meppel doet geen recht aan wat de vorige synode uitsprak. 'Een lijn die vrouwelijke inbreng afremt' is een formulering die een negatief waardeoordeel inhoudt en een spanning suggereert met de andere lijn, die getypeerd wordt als 'het juist aanvaarden van deze inbreng'. In de typering 'verschil in verantwoordelijkheid die God aan man en vrouw heeft gegeven' die de GS Ede gebruikte, mist een dergelijk waardeoordeel. Bovendien gaat het bij de twee lijnen van 'gelijkwaardigheid' en 'onderscheid' om een substantieel verschil, terwijl dit in de terminologie van 'afremmen' en 'aanvaarden' tot een gradueel verschil wordt gereduceerd.

[4] Als de Bijbel ons twee lijnen laat zien, mogen we niet één lijn kiezen en de andere in de schaduw laten. Want dan doen we tekort aan de eenheid van de Schrift. Pas als we de Schrift zo uitleggen, dat we zo goed mogelijk álle betreffende schriftgegevens in rekening brengen, stellen we ons eerbiedig onder het gezag van Gods Woord.

Bezwaar 2: In de besluitvorming van de GS ontbreekt de bezinning rond de ambtsstructuur.

Toelichting:

[5] De GS Ede heeft uitdrukkelijk gevraagd om een 'kritische bestudering van de huidige ambtsstructuur binnen de Gereformeerde Kerken in het licht van het totale onderwijs van de Schrift'. Daarbij is in de gronden tamelijk uitvoerig op diverse deelaspecten van die ambtsstructuur gewezen (art. 18 Besluit 3 Acta GS Ede 2014). Deputaten zijn in hun rapport *Samen dienen* hier ook zeker op ingegaan.

[6] Evenwel ontbreekt in de besluitvorming van de GS Meppel helaas het thema van de ambtsstructuur volledig. Dit is eigenlijk nauwelijks voorstelbaar, nu de besluitvorming gaat over 'MV en ambt'. Toch moeten we vaststellen dat de synode geheel is voorbijgegaan aan de betekenis van de ambtsstructuur zoals wij die al langdurig kennen, de onderscheiden taken en verantwoordelijkheden daarin, het 'bijzondere' karakter van de ambten in relatie tot de dienst van alle gelovigen in de kerk, enz.

[7] De eenzijdige focus van de GS Meppel op 'MV' doet fundamenteel te kort aan de bezinning, zoals door de GS Ede gevraagd, om in kaart te brengen hoe de ambtelijke structuur zo kan worden ingevuld dat vrouwen zich daarbinnen kunnen inzetten voor Gods Koninkrijk met inachtneming van de twee door GS Ede genoemde Schriftuurlijke lijnen. Met name de vraagstelling naar de mate waarin de bestaande ambtsstructuren zijn bepaald door Bijbelse normen dan wel (mede) door andere factoren, is van grote betekenis voor de beslissingen rond het thema.

Bezwaar 3: De GS gaat niet in op ingekomen verzoeken en argumenten van zusterkerken.

Toelichting:

[8] Gezien wat we belijden over de eenheid en katholiciteit van de kerk, is het onze opdracht om bij besluiten over MV en ambt te streven naar maximale eensgezindheid, in goed overleg met zusterkerken in binnen- en buitenland. De GS Ede heeft hiervoor ook aandacht gevraagd (vgl. art. 18 besluiten 3b en 4c Acta GS Ede 2014).

[9] In de besluiten en gronden van de GS Meppel mist evenwel een heldere beantwoording van de argumenten die zijn aangevoerd tegen het toelaten van vrouwen tot het ambt van ouderling en van predikant. Er is aan buitenlandse kerken om inbreng gevraagd, maar aan de vele waarschuwingen is geen gehoor gegeven. En uit de besluiten blijkt niet waarom.

[10] De synode verantwoordt in de besluiten ook niet waarom geen gevolg is gegeven aan dringende oproepen om besluiten nog niet direct te effectueren.

Bezwaar 4: De gronden die door de GS worden aangevoerd bieden geen heldere en Schriftuurlijke basis voor de besluiten 3, 5 en 6.

Bedenkingen ten aanzien van besluit 3:

In besluit 3 wordt uitgesproken dat er Schriftuurlijke gronden zijn om volop ruimte te bieden voor de inzet van gaven van vrouwen in taakvelden zoals verkondiging, onderwijs, pastoraat, diaconaat.

- **Besluit 3 grond 3**

In grond 3 bij besluit 3 wordt in een schets van de ontwikkeling van het Oude naar het Nieuwe Verbond gesteld:

‘Zo is onder het Oude Verbond gesmacht om de komst van het Nieuwe. In het NT wordt de vervulling van dat verlangen geopenbaard. De komst van Gods unieke gezalfde, onze Heer Jezus Christus, dankzij wiens ambtsdienst en dankzij de zalving met zijn Geest, Gods volk daadwerkelijk mag zijn, wat het sinds het verbond van de Sinaï reeds heet, een koninkrijk van priesters (Ex. 19:6; 1 Pt. 2:9). Het is tegelijk de komst van en zalving van heel het volk met de Geest van de profetie, Hand. 1:8, 14 en 2:4, waarop Mozes hoopte (Num. 11:29) en waarvan de profeten gesproken hebben (Joël 3:1, 2). Het perspectief van de vrijheid in Christus, het heil waarin geen onderscheid meer is tussen mannelijk en vrouwelijk (Gal. 3:28). Allen zullen profeten en priesters en koningen zijn. Het Nieuwe Verbond waarin de wet op steen, de wet der geboden, in inzettingen bestaande, buitenwerking is gesteld (Jer. 31:31-33; Ef. 2:15-17; 2 Kor. 3:6), omdat het, juist ook in de inrichting van de oudtestamentische ambten, niet bleek te werken (Hebr. 8:8) en als verouderd is bestempeld (Hebr. 8:13), vervangen door het Nieuwe Verbond dat gekenmerkt wordt door gelijkheid. Allen zullen de Heer kennen, iedereen van groot tot klein onder hen. (Jer. 31:34; Hand. 2: 17, 18; 1 Joh. 2:20, 27)’

Toelichting:

[11] De inleidende zin 'Zo is onder het Oude Verbond gesmacht om de komst van het Nieuwe' is een vervolg op de constatering in grond 2 dat in het Oude Verbond vrouwen een sleutelrol hebben gespeeld en dat mannen vaak hebben gefaald. Het is echter onjuist om te poneren dat vanwege het falen van de mannen er een 'smachten' is naar het Nieuwe Verbond. Ook vrouwen hebben immers gefaald, en dan zijn er meer namen te noemen dan die van ons aller moeder Eva (bijvoorbeeld Mirjam, zie Numeri 12).

Het uitzien naar het Nieuwe Verbond was er vanwege het niet functioneren van de inrichting van de oudtestamentische ambten, zo stelt de synode het voor. Wij menen evenwel dat deze redengeving onvoldoende grond heeft. De ambtsdienst in het OT 'werkte' wel, maar werd overschaduwed door al het menselijk falen. Om die reden, vanwege alle zonde en gevolgen van de zonde, was er het verlangend uitzien naar Gods Gezalfde.

[12] Verder wordt gesuggereerd dat er in het Nieuwe Testament een verschuiving is van ongelijkheid naar gelijkheid: 'het nieuwe Verbond wordt gekenmerkt door gelijkheid'. Hier wreekt zich dat er door de synode geen helder onderscheid wordt gemaakt tussen gelijkwaardigheid en gelijkheid. Miskend wordt dat in Gods instelling de vrouw in het Oude Testament niet minderwaardig was. En dat het God zelf was die de vrouw toch uitsloot van met name het ambt van priester en later van het ambt van apostel. Ook wordt niet in rekening gebracht dat in het Nieuwe Verbond wel allen delen in de gaven van de Geest, maar dat ook na de vervulling van de profetie uit Joël (dat allen zullen profeteren) door de apostelen onderscheid wordt gemaakt, in die zin dat alleen mannen worden aangesteld als oudsten (*zie ook hieronder bij besluit 5*).

[13] De bijzondere ambten vloeien niet rechtstreeks uit het 'algemene ambt' voort, maar hebben volgens het Nieuwe Testament een eigen karakter en ontlene hun gezag aan de instelling door Christus en zijn apostelen. Het feit dat alle gelovigen op gelijke wijze deel hebben gekregen aan de Heilige Geest, betekent nog niet dat zij allemaal (man en vrouw, jong en oud) gelijk zijn geworden. Dat in de Bijbel zelf een lijn te bespeuren zou zijn die het onderscheid in positie tussen man en vrouw uitwist, blijft een bewering zonder bewijs.

[14] Ten onrechte wordt met beroep op Galaten 3:28 (dat allen op gelijke wijze delen in het heil) geconcludeerd naar een gelijkheid over de hele lijn. Teksten als Kolossenzen 3:18,19 en 1 Petrus 3:1-6 laten zien dat de apostelen ook na Pinksteren verschil in positie tussen man en vrouw kennen.

[15] Ten slotte spoort deze grond niet met grond 2 bij **besluit 8** over gelijkwaardigheid en onderscheid tussen man en vrouw.

- **Besluit 3 grond 5**

In grond 5 bij besluit 3 staat:

'Gevolg gevend aan die roeping is de synode tot de conclusie gekomen, dat het getuigenis van de Schrift alle aanleiding geeft aan de gemeente van het Nieuwe Verbond, om mannen en vrouwen gelijkwaardig te laten functioneren in al de profetische, priesterlijke en koninklijke taken in de kerk, waar hun beider christennaam gelijkelijk van spreekt (HC, zondag 12).' (...)

Toelichting:

[16] Ook wie menen dat de Schrift het toelaten van vrouwen tot het opziensambt verbiedt, erkennen van harte dat man en vrouw op gelijkwaardige wijze christen mogen zijn, en dankzij de zalving door de Geest dus ook profeet, priester en koning zijn, zoals HC 12 daarover spreekt. Echter is daarmee niet uitgemaakt dat gelijkwaardigheid impliceert dat man en vrouw wat de ambten betreft van God ook een gelijke, zelfde, identieke taak krijgen.

[17] Wij maken bezwaar tegen de formulering dat 'het getuigenis van de Schrift alle aanleiding geeft om mannen en vrouwen gelijkwaardig te laten functioneren in al de profetische, priesterlijke en koninklijke taken in de kerk, waar hun beider christennaam gelijkelijk van spreekt'. Deze cruciale stap in de onderbouwing van het besluit om vrouwen toe te laten tot alle ambten, mist een deugdelijke Bijbelse onderbouwing.

[18] Bovendien wordt hier het onderscheid tussen wat we noemen 'het ambt van alle gelovigen' en de 'bijzondere ambten' niet in rekening gebracht. Ook wordt niet in rekening gebracht wat de synode zelf in grond 6 bij dit besluit noemt over de 'verscheidenheid' (*zie hieronder bij Besluit 3 grond 6*).

- **Besluit 3 grond 5 vervolg**

Vervolgens zegt besluit 3 grond 5:

(...) 'Verder is de synode tot de conclusie gekomen dat die plaatsen in de Schrift, waar sprake is van een apostolisch voorschrift inzake zwijgen, resp. niet leren of gezag oefenen door vrouwen, in zichzelf geen onbetwistbare grond kunnen zijn om in onze tijd en omstandigheden vrouwen categorisch uit te sluiten van het leer- en het regeerambt, omdat de exegese van deze teksten daarvoor te zeer omstreden is.'

Toelichting:

[19] Wat hier gesteld wordt, mag niet onweersproken blijven. In de dogmatische strijd door de eeuwen heen ging het vaak om de uitleg van omstreden teksten. Als we teksten niet in rekening mogen brengen omdat de uitleg ervan omstreden is, houden we geen fundering van de christelijke geloofsleer over.

[20] Ook mogen geïsoleerd gebruikte teksten nooit als argument worden aangevoerd. De betekenis van teksten gaat voor ons open, waar we ze lezen in het geheel van het onderwijs van de Schrift. En dat is hier juist niet gedaan. Wat de Schrift zegt over het onderscheid in positie tussen man en vrouw, in het huwelijk en in de kerk, blijft zowel in het deputatenrapport als in de onderbouwing van de synodebesluiten ver onderbelicht. Door zo met de betreffende Bijbelteksten om te gaan en ze niet in rekening te brengen, doet de generale synode geen recht aan het onderwijs dat Christus ons door zijn apostelen Paulus en Petrus geeft en komen de zogenoemde zwijgteksten inderdaad op zichzelf te staan.

[21] Wij erkennen dat over details van de Bijbelgedeelten 1 Korintiërs 14:34-35 en 1 Timoteüs 2:8-15 onzekerheid bestaat. Tegelijk ontslaat dit ons niet van de verplichting om de inspanning te leveren van het maken van een verantwoorde keuze uit de verschillende voorstellen en daarbij rekenschap te geven van een aantal elementen:

- Allereerst het feit dat Paulus verwijst naar 'de wet' (1 Kor. 14) en naar de geschiedenis van schepping en zondeval uit Genesis 2 en 3 (1 Tim. 2). Dat Paulus hierop zijn instructies baseert, laat zien dat het voor hem dieper ligt dan alleen maar wat aanwijzingen voor de context van toen. In wet en schepping ligt blijkbaar iets van Gods bedoeling voor mannen en vrouwen, dat nog altijd richtinggevend is voor ons.
- Wanneer Paulus refereert aan het optreden van vrouwen dat al dan niet gepast is, bevredigt het niet om dit 'gepast-zijn' alleen af te meten aan de missionaire situatie van de toenmalige gemeenten. Paulus begint de bespreking van het onderscheid tussen man en vrouw in 1 Korintiërs 11:3 met: 'Christus is het hoofd van de man, de man het hoofd van de vrouw en God het hoofd van Christus.'
- Het 'zwijgen' dat Paulus aan de vrouwen in Korinte oplegt, heeft een inhoudelijke lading die wij uit de context zo goed mogelijk moeten afleiden. Uiteraard gaat het er niet over dat vrouwen op geen enkele manier hun stem mogen laten horen, zelfs niet bij het zingen. Eerder lijkt het te gaan om deelname aan het gemeentebrede beraad in de beoordeling van de profetieën. Het is te verdedigen dat in dat beoordelend meespreken een element van gezag en beslissing aanwezig is dat een relevant argument kan zijn in verband met de vraag naar 'de vrouw in het ambt'. Ook de uitdrukkingen 'onderwijs geven' en 'gezag uitoefenen' in 1 Timoteüs 2 hebben een inhoudelijke lading die we moeten proberen op een goede manier te omschrijven, waarbij ook in rekening wordt gebracht wat in 1 Timoteüs 3:2-5 daarover wordt gezegd. Anders onttrekken we ons aan een belangrijk facet van de strekking van deze teksten die zich richten op het leven van de gemeente.

[22] De synode komt bovendien tot een innerlijke tegenstrijdigheid in de uitspraken, want in grond 2 bij **besluit 8** wordt wel een beroep gedaan op deze zelfde teksten, 1 Korintiërs 14 en 1 Timoteüs 2.

- **Besluit 3 grond 6**

Besluit 3 grond 6 zegt:

'Binnen deze diensten zal naast gelijkwaardigheid ook verscheidenheid tot uitdrukking komen (...)'

Toelichting:

[23] Deze zinsnede kan in het betoog van de synode niet werkelijk functioneren, omdat niet wordt aangegeven waarin die verscheidenheid bestaat. Aan de opdracht van de GS Ede om het verschil in verantwoordelijkheid tussen man en vrouw te verdisconteren, is hiermee geen gehoor gegeven.

Bedenkingen ten aanzien van besluit 4:

In besluit 4 wordt uitgesproken dat er Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de dienst der barmhartigheid en daardoor tot het ambt van diaken.

De beide gronden hierbij luiden:

- '1. Naar het getuigenis van het Nieuwe Testament deelden in de apostolische tijd vrouwen in de dienst van de diakenen (1 Tim. 3:11 en 5:9) en werden ze ook diaken genoemd (Rom. 16:1-2).
2. Ook de vroegchristelijke kerken kenden het ambt van diacones. De functie komt nog altijd in enkele gereformeerde kerken voor.'

Toelichting:

[24] Het aanstellen van vrouwen in de dienst van de barmhartigheid is op zich zelf te verdedigen en wij bestrijden dit besluit dan ook niet. Wel noteren wij dat hier voorzichtiger geformuleerd had kunnen worden, omdat de 'diaken' in het Nieuwe Testament niet zonder meer gelijk kan worden gesteld aan het diakenambt zoals wij daaraan nu invulling geven.

Bedenkingen ten aanzien van besluit 5:

In besluit 5 wordt uitgesproken dat er Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de dienst in het opzicht, het pastoraat en het onderwijs en daardoor tot het ambt van ouderling.

Toelichting:

[25] In de gronden valt opnieuw de eenzijdigheid op in het verwijzen naar gegevens in de Schrift. Wel wordt verwezen naar de taken die vrouwen in het Oude en het Nieuwe Testament (mochten) verrichten, maar ongenoemd blijven de taken waarvan zij uitgesloten bleven. Deze uitspraak roept dan ook de tegenvraag op: welke Schriftuurlijke gronden zijn er om het niet te doen?

[26] Nergens wordt verwezen naar de doorgaande lijn die in Handelingen en in de apostolische brieven is op te merken met betrekking tot de oudste als *kernambtsdrager* in alle gemeenten, eventueel met de aan hem verwante figuur van de 'opziener'. Het Nieuwe Testament bevat geen aanwijzingen dat in deze kernfuncties binnen de christelijke gemeente ook vrouwen werden aangesteld. Integendeel: bij de criteria die Paulus in 1 Timoteüs 3 en Titus 1 noemt voor oudsten en opzieners, gaat het over mannen. Paulus schrijft dit zo voor, terwijl hij wel degelijk weet dat vrouwen gaven van onderwijs en van leiding geven kunnen hebben. Ook voor een vrouw als Priscilla (Handelingen 18:26) staat blijkens 1 Timoteüs 3 en Titus 1 het ambt van 'oudste' niet open.

[27] Het optreden van Mirjam en Debora op specifieke momenten in de geschiedenis van Israël is onomstreden. Dit wettigt echter nog niet de conclusie dat vrouwen structureel in bestuur en rechtspraak optraden.

De enkele uitdrukking: 'Ik zond...' uit Micha 6:4 wettigt niet de gedachte aan een formele roeping en aanstelling door de HEER. Grond 2 trekt zo bovendien uit een beschrijvende uitspraak een vóórschrijvende conclusie, net als bij de verwijzing naar Mirjam en Debora in grond 1.

[28] Het beroep in grond 3 op Titus 2:3-5 voor de suggestie dat er ook 'oudere-oudste vrouwen' actief waren, negeert een belangrijk verschil in de gebruikte woorden. Paulus gebruikt in Titus 2 de algemene woorden *presbutès* (m) – *presbutis* (v) voor mannen en vrouwen in de oudere leeftijdscategorie ('senioren'), terwijl in Titus 1:5 de functieaanduiding *presbuteros* (=oudste) voorkomt.

[29] Grond 4 wijst er terecht op dat vrouwen in belangrijke functies voorkomen in de eerste christelijke gemeenten. Toch ontbreekt de specifieke bewijskracht op het essentiële punt. Uitgaande van de juistheid van de vrouwelijke vorm Junia, gaat het wel snel om zonder de alternatieve exegese te noemen, de uitdrukking 'onder de apostelen hoog in aanzien' zo op te vatten dat Junia samen met Andronikus (Rom. 16:7) zelf tot de apostelen behoorde. Kennelijk is het omstreden zijn van de exegese in dit geval geen belemmering voor de synode om een conclusie te trekken.

Wanneer vervolgens wordt geconcludeerd dat de genoemde voorbeelden 'de indruk wekken dat man en vrouw in een gelijkwaardige positie samen leiding gaven in Christus' gemeenten', is deze suggestie te zwak om hiermee de openstelling van het ambt van oudste voor vrouwen te dragen.

Bedenkingen ten aanzien van besluit 6:

In besluit 6 wordt uitgesproken:

a. dat er Schriftuurlijke gronden zijn om behalve aan mannen ook aan vrouwen die daarvoor de gaven hebben ontvangen, preekbevoegdheid te verlenen en daartoe in de generale regeling preekbevoegdheid artikel 1 het woord "mannelijk" te laten vervallen.

b. dat er Schriftuurlijke gronden zijn om naast mannen ook vrouwen te roepen tot de dienst van verkondiging en onderwijs en daarmee tot het ambt van predikant.

Toelichting:

[30] Tegen besluit 6 met de bijbehorende gronden gelden dezelfde bezwaren als bij besluit 5. Daar komt echter nog het volgende bij.

[31] Ten onrechte wordt in de gronden een koppeling gemaakt tussen profetische gaven en profetisch optreden aan de ene kant, en het ambt van predikant aan de andere kant. Vanaf Pinksteren mogen in de kerk allen, ouden en jongen, mannen en vrouwen, profeteren. Maar daarmee zijn ze nog niet allemaal opzieners. Nooit worden kinderen aangesteld als oudsten. De kring van de twaalf apostelen bestaat alleen uit mannen. In Handelingen lezen we alleen dat mannen worden aangesteld als oudsten. In de pastorale brieven schrijft Paulus dat als oudsten daarvoor bekwame mannen moeten worden gekozen.

[32] In de kerken zal niemand ontkennen dat állen, oud of jong, man of vrouw, opbouwend, troostend en bemoedigend kunnen en mogen spreken. Maar dat impliceert nog geen opziensambt, leiding geven door middel van verkondiging en onderwijs in de gemeente, koers uitzetten, en (eind)verantwoordelijkheid dragen voor het bewaren van de leer.

Bezwaar 5: Door de openstelling van de ambten in de vrijheid te laten van de plaatselijke kerken wordt de eenheid van het kerkverband door de GS fundamenteel aangetast.

Toelichting:

[33] **Besluit 7** laat het aan de plaatselijke kerken over om zelf te bepalen of en zo ja op welke wijze en wanneer ze in de lijn van deze besluiten willen handelen. De beide gronden die hiervoor worden aangevoerd, zijn niet anders dan een cirkelredenering: “Het is aan iedere kerk om te bezien (...)”, aldus grond 1. En: “Iedere kerk dient dus een eigen bezinningsproces te doorlopen (...)”, aldus grond 2. Dit is slechts een herhaling van de besluittekst zelf, maar biedt geen motivering voor dit besluit.

[34] De synode brengt bovendien niet in rekening dat de vragen rond MV en ambt juist op de agenda van de generale synode zijn gekomen, omdat ze het plaatselijk belang en de plaatselijke ‘draagkracht’ overstijgen. Op de GS Amersfoort-C 2005, die voor het eerst besloot tot de instelling van een ‘deputaatschap vrouwen in de kerk’, kwamen in dat opzicht tenminste drie redenen aan de orde (art. 52 Acta GS Amersfoort-C 2005):

- De aard van het vraagstuk gaat de plaatselijke krachten te boven.
- De kerken dienen gezamenlijk te komen tot goed onderbouwde Schriftuurlijke antwoorden.
- Rechtsongelijkheid dient te worden voorkomen.

Deze argumenten zijn nog steeds valide en zijn ten onrechte door de GS Meppel miskend en stilzwijgend gepasseerd.

[35] De vraag naar de toelating MV tot de bijzondere ambten in de kerk is nooit eerder formeel beantwoord, maar intussen altijd als een generale zaak beschouwd. De plotselinge breuk daarmee vereist een deugdelijke motivering, die te zeer ontbreekt. Het is bestuurlijk en beleidsmatig nauwelijks denkbaar dat een kerkgemeenschap als de Gereformeerde Kerken geen eensluidende lijn trekt ten aanzien van de centrale vraag of vrouwen in de kerk tot de bijzondere ambten in de kerk kunnen worden geroepen of niet.

[36] Door de openstelling van de ambten aan de plaatselijke kerken (kerkenraden?) over te laten c.q. op te dragen is er een wezenlijk punt in geding. De ambten hebben weliswaar hun plek in de plaatselijke kerk, maar zijn tegelijk ingebed in het bredere kerkverband en functioneren in dat grotere geheel. Voor predikanten is dit meteen duidelijk: over de toelating tot de dienst des Woords beslist de classis (met medewerking van generale deputaten), en op grond van deze toelating zijn predikanten gerechtigd in alle kerken voor te gaan. Ouderlingen maken deel uit van de kerkelijke vergaderingen, en kunnen bij de uitoefening van kerkverbandelijke taken zoals de tucht over ambtsdragers betrokken worden.

[37] Het synodebesluit om het beleid in dezen aan de plaatselijke kerk over te laten leidt tot een sterk individualiserende tendens in de kerken en tot een ondermijning van het kerkverband als zodanig. Er komt enerzijds een ongewenste druk op de onderlinge verhoudingen binnen de plaatselijke kerken te liggen, maar anderzijds evenzeer binnen het kerkverband waar kerken met een totaal uiteenlopende toepassing met elkaar worden geconfronteerd op de meerdere vergaderingen.

[38] Het getuigt tenslotte van onwijsheid en onwelwillendheid jegens allen die de besluitvorming van de GS op Schriftuurlijke gronden afkeuren, om tot directe invoering van de besluiten over te gaan. Er is geen enkele dringende noodzaak toe. Veeleer is er aanleiding om bij deze omstrede en verstrekkende besluitvorming christelijke verdraagzaamheid te tonen en alle ruimte te verschaffen voor verdere bezinning, waartoe nota bene de synode zelf oproept in besluit 8 (*zie hierna*).

Bezwaar 6: Besluit 8 komt als de spreekwoordelijke mosterd na de maaltijd en onderstreept slechts de incongruentie van de besluitvorming door de GS.

Toelichting:

[39] **Besluit 8** roept de kerken op 'zich nader te bezinnen op de vraag hoe recht kan worden gedaan aan de verschillen tussen man en vrouw in de vervulling van taken en ambten in de gemeente.' Die beoogde bezinning is een bezinning op basis van de Bijbel, getuige de twee aangevoerde gronden:

1. De Bijbel spreekt zowel over de gelijkwaardigheid van als over het onderscheid tussen man en vrouw, en de daarmee gegeven eigen plaats die beiden hebben tegenover God, in het huwelijk en in de gemeente. In onze sterk op gelijkheid gerichte cultuur verdient dit aspect speciale aandacht.
2. De Bijbel waarschuwt er herhaaldelijk voor, dat man en vrouw niet in elkaars plaats treden of elkaar overheersen (1 Pet. 3:7, 4:15, 5:3; 1 Tim. 2:8-15; 1 Kor. 14:34-35; 3 Joh. :9).'

[40] Dit besluit impliceert een vernietigend oordeel over de eigen voorafgaande besluiten van de GS, want deze speciale aandacht heeft de synode nu juist niet aan dit aspect gegeven terwijl dit wel de opdracht van de vorige synode was. Het onderscheid tussen man en vrouw is nergens uitgelegd; de betekenis van dat onderscheid voor de vragen over toelating tot de ambten is buiten beeld gebleven. Hoe we het onderwijs van de Schrift in rekening moeten brengen in onze sterk op gelijkheid gerichte cultuur, is niet aan de orde gekomen.

[41] De vermelding in grond 2 bij besluit 8 van Bijbelteksten als 1 Timoteüs 2 en 1 Korintiërs 14 is bovendien direct tegenstrijdig met de eerdere stelling in grond 5 bij besluit 3, dat de uitleg van deze teksten te zeer omstrede zou zijn om er een onomstotelijke grond aan te ontnemen met betrekking tot het verschillend functioneren van mannen en vrouwen.

[42] Het is onbegrijpelijk hoe de GS besluit 8 nog kan opvoeren na de voorafgaande besluiten 1-7 genomen te hebben. De logische opbouw is geheel zoek. Maar belangrijker: besluit 1-7 voldoen zelf niet aan de terechte normen die de synode in de gronden bij besluit 8 noemt.

Samenvattend

De synode heeft in feite één lijn van de Schrift op het oog gehad: die van de gelijkwaardigheid van man en vrouw.

Gelijkwaardigheid heeft daarbij de betekenisverschuiving ondergaan naar gelijkheid.

Aan de tweede lijn, die van het onderscheid dat Gods Woord maakt tussen man en vrouw, zowel in het huwelijk als in de kerk en uitkomend in een verschil in verantwoordelijkheid, is geen recht gedaan.

Aan een beoordeling van de ambtsstructuur, mede in Bijbels perspectief, is de synode niet toegekomen.

Zo heeft de synode geen recht gedaan aan de eenheid van de Schriften.

De aangevoerde gronden bieden geen Schriftuurlijke onderbouwing voor een zó ingrijpende koerswijziging.

In de besluiten ontbreekt ook de confrontatie met bezwaren zoals die met name door de buitenlandse zusterkerken ter synode zijn ingebracht.

Evenmin is de synode ingegaan op het verzoek om ter wille van de vrede in de kerken en uit respect voor de inbreng van de buitenlandse zusterkerken tenminste drie jaar te wachten met de invoering van de besluiten. En dat terwijl er op verschillende momenten in het proces van de besluitvorming alle gelegenheid was om getrapt te besluiten, zowel wat betreft de verschillende ambten als het uitvoeren van de genomen besluiten.

Verzoek tot revisie

Op grond van al het bovenstaande zijn wij van oordeel dat de besluitvorming 'MV en ambt' niet in stand kan blijven en wordt hierbij verzocht:

1. de door de GS Meppel 2017 genomen besluiten 3, 5, 6, 7 én de grond bij besluit 1 over MV en ambt (voorlopige Acta art. 23-4 GS Meppel 2017) vervallen te verklaren;
2. in lijn met de eerdere opdracht van de GS Ede 2014 (art. 18 Acta GS Ede 2014) en met het besluit 8 van de GS Meppel 2017 (voorlopige Acta art. 23-4 GS Meppel 2017) de taken van mannen en vrouwen in de kerk nader te bepalen met inachtneming van het in Schriftuurlijk en kerkelijk opzicht eigene van de ambten van ouderling en van predikant.

Kerkenraad

Plaats

Datum